

СТАНОВИЩЕ

от д-р Здравко Хубенов – доцент в Националния природонаучен музей при БАН на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания, Българска академия на науките, от област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика; професионално направление 4.3. Биологични науки; научна специалност Ентомология

В конкурса за доцент по ентомология, обявен в “Държавен вестник”, бр. 105 от 19.12.2014 г. и в интернет-страницата на Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания за нуждите на отдел „Животинско разнообразие и ресурси“ като кандидат участва гл. ас. д-р Тошко Любомиров Тошков, работещ в секция „Биоразнообразие и екология на безгръбначните животни“. Кандидатът е магистър със специализация Зоология на безгръбначните животни – ентомология от 1997 г. и притежава образователна и научна степен доктор по научна специалност 10614 – Ентомология от 2002 г.

Представеният от д-р Тошков комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на Българска академия на науките и Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания. Документите по конкурса са подгответни грижливо, прецизно и ясно. Справката за научните приноси отразява коректно и точно постиженията на кандидата. Комплектът от документи е представен на електронен носител.

Изследователска дейност. Отразена е добре в документите по конкурса. Гл. ас. д-р Тошков е автор на 28 публикации в областта на ентомологията: 3 свързани с дисертацията (*Acta zoologica bulgarica* и *Historia naturalis bulgarica*); една монография от 316 с.; 8 публикации в списания с IF (*Revue suisse de Zoologie* – 1, *Journal of Pest Science* – 2, *Annales zoologici fennici* – 1, *Zootaxa* – 2, *Zoologi in the Middle East* – 1 и *Acta zoologica bulgarica* – 1); 8 публикации в чуждестранни реферирани издания; 7 статии в български специализирани научни реферирани списания; 1 статия в научен тематичен сборник. Публикувал е в 12 чуждестранни и 2 български списания и поредици. Всички публикации са на английски език. От статиите в български списания в съавторство са 6 а от публикациите в чужбина в съавторство са 13.

Основни направления и приноси. Научните приноси са съществени, оригинални и предимно фундаментално-теоретични. Основната част от тях са таксономични, фаунистични и зоогеографски. Част от приносите са екологични, етологични и биологични. Изследванията на д-р. Тошков са в областта на ентомологията. Освен с научните си трудове той участва в обогатяването на националния научен фонд с уникална колекция от ципокрили, представляваща

голям интерес за специалистите по тази група. Д-р Тошков има участия в 9 международни и един национален научен форум. Приносите от изложените в публикациите изследвания са в няколко направления.

Таксономични и морфологични приноси. Описани са 3 вида, нови за науката от Близкия Изток, Северна Африка и Балканския полуостров. Означени са лекто- и неотипуси, променен е статусът на 6 таксона, описан е неизвестен женски при един вид, определена е степента на морфологична изменчивост при 6 вида и е потвърдена идентичността на 19 вида чрез ДНК анализ. Описанията на таксоните са направени според препоръките на Международния кодекс на зоологическа номенклатура. Тези приноси се приемат като създаване на нови класификации.

Фаунистични и зоогеографски приноси. Изготвен е каталог на Турция, който включва 530 вида от 3 семейства. Изготвени са каталози на част от Канарските о-ви и сем. *Mutillidae* от Иран (92 вида). Публикувани са данни за нови локалитети при 965 вида от 41 държави като 171 вида са нови за отделни страни. При 6 вида ареалите са променени съществено. Направен е фаунистичен преглед на сем. *Taeniopterygidae* от България. В част от регионалните фаунистични приноси се прави зоогеографска характеристика на фауната. Типизирана е фауната на Турция в 7 зоогеографски района.

Екологични и етологични приноси. При 52 вида от 2 семейства и при 8 вида ларви от 3 семейства е изяснен трофичният спектър. При над 900 вида от 5 семейства е уточнена имагиналната активност за територията на Югозападна Азия и Балканския п-ов. При 9 вида от сем. *Crabronidae* са представени връзки с определени микрохабитати. При един вид е проучено ловното поведение. Тези приноси представляват доказване с нови средства на съществени нови страни от съществуващи научни области и получаване на редица потвърдителни факти.

ЗНАЧИМОСТ НА ПОЛУЧЕННИТЕ РЕЗУЛТАТИ. От публикациите по конкурса 19 работи се цитират 85 пъти (22 цитирания има в списания с импакт-фактор, 80 – в чуждестранни издания и 5 – в български издания). Цитиранията са на специалисти, които работят в сродни направления и обхващат 67.8% от неговите публикации. В статиите с цитирани трудове на д-р. Тошков няма критични забележки. Те са използвани за уточняване на разпространението, за структуриране на диагнозите при някои таксони или за изясняване на особености при отделни видове. Приносите на д-р Тошков са негово лично дело. Основната част от научните приноси, отразени в колективните статии, също са дело на д-р Тошков. Най-често съавторите са участници в съвместни проекти. По отношение на статиите с повече автори мястото на д-р Тошков е обособено и се отнася предимно до частите, които засягат ципокрилите.

ПРОЕКТИ И ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ. Представен е документ, от който се вижда ръководство на 4 проекта към програма „SYNTHESYS“ в Германия, Холандия, Испания и Франция. Като ентомолог е участвал в работата на изследователски екипи по други 6 проекта. Д-р Тошков отделя доста време за

поддържане, управление и ръководство на фонд „Научни колекции“ – много трудоемка работа, свързана с дигитализиране на 264466 ентомологични, акарологични, хелминтологични и ихтиологични препарати и превръщането им в съвременна база за научни справки, която няма аналог в страната.

Ясно очертан профил на научните изследвания. Д-р Тошков е изграден специалист с международна известност и добре очертан профил на изследвания в областта на ентомологията – разреда на ципокрилите (Hymenoptera).

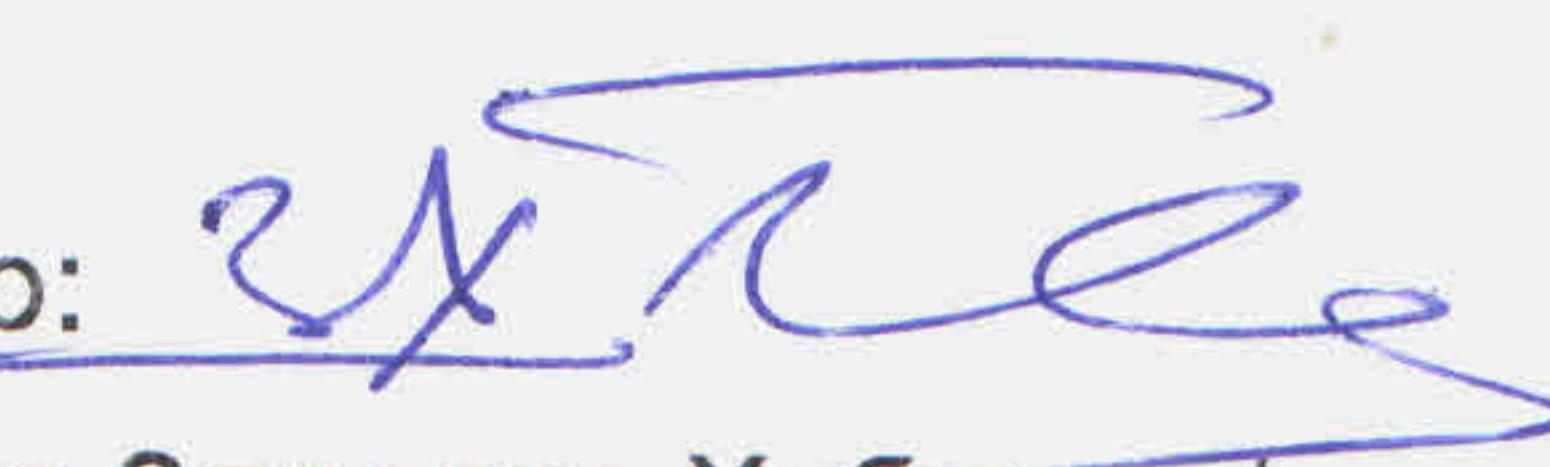
Бележки и препоръки. Към научната продукция на д-р Тошков трябва да се добави участието му в 2 публикации с монографичен характер, свързани с ентомофаунистичното разнообразие на националните паркове Централен Балкан и Рила, които той не е включил към списъка на публикациите си¹.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ. Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Тошко Любомиров Тошков, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение. Кандидатът по конкурса е представил достатъчен брой научни трудове с оригинални научни приноси, които са получили международно признание като основната част от тях са публикувани в списания, издадени от международни академични издателства. Постигнатите от д-р Тошков резултати в научно-изследователската дейност напълно съответстват на специфичните изисквания на Българска академия на науките и на Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания за приложение на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни приноси, имам основание да дам положителна оценка и да препоръчам на Научното жури и на Научния съвет на Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания (в съответствие с чл. 27, ал. 1, във връзка с чл. 27 от ЗРАС, както и чл. 58 и 59 от Правилника за неговото приложение) да гласуват за придобиването от гл. ас. д-р Тошко Любомиров Тошков на академичната длъжност „доцент“ в БАН по професионално направление 4.3. Биологически науки, специалност Ентомология (шифър 10614).

02.05.2015 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Здравко Хубенов/

¹ 2000a. Entomofaunistic diversity of the Rila National Park. – In: Biological diversity of the Rila National Park, Sofia Pensoft, 285-331, 429-464, 525-619.

2000b. Entomofaunistic diversity of the Central Balkan National Park. – In: Biological diversity of the Central Balkan National Park, Sofia Pensoft, 319-362, 491-512, 538-586.